

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Інститут післядипломної освіти та доувзівської підготовки

Кафедра управління та бізнес-адміністрування

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ**

Освітня програма «Управління навчальним закладом»

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

Затверджено на засіданні кафедри
управління та бізнес-адміністрування
Протокол № 1 від «30» серпня 2022 р.

м. Івано-Франківськ – 2022-2023 н.р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація	3
2. Опис дисципліни	3
3. Структура дисципліни	4
4. Тематику практичних занять	6
5. Самостійна робота	6
6. Методи навчання	7
7. Система оцінювання дисципліни	9
8. Ресурсне забезпечення	10
9. Інформація про підвищення кваліфікації викладачів	10
10. Контактна інформація	11
11. Політика навчальної дисципліни	11

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Інтелектуальна власність
Освітня програма	Управління навчальним закладом
Спеціалізація (за наявності)	
Спеціальність	073 «Менеджмент»
Галузь знань	07 «Управління та адміністрування»
Освітній рівень	магістр
Статус дисципліни	вибіркова
Курс / семестр	2 / 1
Розподіл за видами занять та годинами навчання	<i>Заочна форма навчання:</i> Лекції – 6 год. Практичні заняття – 4 год. Самостійна робота – 80 год.
Мова викладання	українська
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Мета та цілі дисципліни
<p>Мета курсу: формування у майбутніх управлінців знань та навичок з організації та планування і управління інтелектуальною власністю, стратегічного управління процесом створення та розповсюдження нововведень.</p> <p>Основними завданнями вивчення дисципліни “Інтелектуальна власність” є формування у студентів системи науково-теоретичних знань з інтелектуальної власності, визначення та розкриття основних проблем розуміння його понять, категорій та інститутів, напрямів розвитку і вдосконалення законодавства у сфері інтелектуальної власності за умов ринкової економіки і правової держави, вирішення проблем його застосування в юридичній практиці, виклад їх у навчальному процесі.</p> <p>Завдання курсу:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Формування у студентів розуміння значення захисту прав інтелектуальної власності; - Надати навички щодо класифікації об’єктів і суб’єктів права інтелектуальної власності, - Розуміння можливих шляхів регулювання взаємозв’язків між об’єктами і суб’єктами права інтелектуальної власності; - Вміння орієнтуватися у законах України та відповідних нормативних актах щодо захисту патентного права та авторських і суміжних прав; - Розуміння структури державної системи захисту прав на об’єкти інтелектуальної власності; - Формування навик для побудови шляху від ідеї до комерційного впровадження захищеного патентом винаходу; - Вміння оформляти заявки на патент України на винахід (корисну модель), промисловий зразок, на отримання свідоцтва про реєстрацію авторського чи суміжного права; - Навички щодо використання набутих знань для правового захисту результатів своєї інтелектуальної діяльності, оформлення заявки для отримання патенту України на винахід, орієнтуватися як у вітчизняному, так і в законодавствах інших держав у питаннях охорони прав на інтелектуальну власність.

3. Структура дисципліни

№	Тема	Результати навчання	Завдання
1.	Тема 1. Вступ. Поняття права інтелектуальної власності.	Володіти знаннями щодо історичного аспекту захисту прав інтелектуальної власності. Вміти розрізняти та класифікувати об'єкти і суб'єкти права інтелектуальної власності.	Контрольні запитання, кейси, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
2.	Тема 2. Система законодавства у сфері інтелектуальної власності.	Розуміти законодавчу базу України у сфері інтелектуальної власності, принципами міжнародної системи права інтелектуальної власності. Розуміти структуру державної системи правової охорони інтелектуальної власності.	Контрольні запитання, кейси, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
3.	Тема 3. Набуття прав на винаходи і корисні моделі.	Розуміти поняття винаходу, корисної моделі. Визначати об'єкти винаходу (корисної моделі), умови патентоздатності, порядок патентування, строк дії патенту. Знати права власника патенту та процедуру міжнародного патентування. Знати структуру заявки на реєстрацію патенту на винахід (корисну модель), формули винаходу (корисної моделі).	Контрольні запитання, кейси, робота в групах, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
4.	Тема 4. Набуття прав на промисловий зразок, географічне зазначення, товарний знак. Набуття прав на промисловий зразок.	Розуміти значення патентів на промисловий зразок, географічне зазначення, товарний знак. Знати порядок отримання охоронного документа. Розрізняти об'єкти патентування промислового зразка. Володіти навиками набуття прав на географічне зазначення товару, товарний знак.	Контрольні запитання, кейси, робота в групах, підготовка мультимедійної презентації.
5.	Тема 5. Охорона прав на комерційну таємницю та раціоналізаторську таємницю.	Розуміти визначення, та значення охорони прав на комерційну таємницю та раціоналізаторську таємницю.	Контрольні запитання, кейси, робота в групах, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
6.	Тема 6.	Володіти навиками щодо захисту	Контрольні

	Авторське і суміжні права.	авторського права і суміжних прав. Знати форми і термін охорони авторських прав, об'єкти і суб'єкти авторського права, особливості захисту прав на комп'ютерні програми.	запитання, кейси, робота в групах, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
7.	Тема 7. Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності.	Розуміти мету і основні способи комерціалізації, принципи передачі (продаж) прав, використання, оцінка вартості об'єктів права інтелектуальної власності.	Контрольні запитання, кейси, робота в групах, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
8.	Тема 8. Управління правами інтелектуальної власності.	Розуміти принципи життєвого циклу об'єктів інтелектуальної власності, управління об'єктом права інтелектуальної власності на різних етапах.	Контрольні запитання, кейси, робота в групах, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).
9.	Тема 9. Захист прав на об'єкти права інтелектуальної власності.	Розуміти необхідність захисту об'єктів права інтелектуальної власності. Розрізняти дії, що визнаються порушенням прав. Вирішення спорів у адміністративному порядку.	Контрольні запитання, кейси, робота в групах, підготовка мультимедійної презентації, завдання для самостійної роботи (тести).

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
3.	Тема 3. Набуття прав на винаходи і корисні моделі.	1
4.	Тема 4. Набуття прав на промисловий зразок, географічне зазначення, товарний знак. Набуття прав на промисловий зразок.	1
6.	Тема 6. Авторське і суміжні права.	1
9.	Тема 9. Захист прав на об'єкти права інтелектуальної власності.	1
	Разом	4

5. Самостійна робота

Самостійна робота студентів при вивченні дисципліни «Інтелектуальна власність» складається з різних видів:

- 1) підготовка до аудиторних занять (лекцій, практичних занять);
- 2) самостійне поглиблене опрацювання тем навчальної дисципліни згідно з навчально-тематичним планом та проходження тестування за результатами опрацювання;
- 3) підготовка індивідуального проєкту (робота у групах та наступний публічний захист проєкту у вигляді дебатів).

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	2	3
1.	Тема 1. Вступ. Поняття права інтелектуальної власності.	10
2.	Тема 2. Система законодавства у сфері інтелектуальної власності.	10
3.	Тема 3. Набуття прав на винаходи і корисні моделі.	10
4.	Тема 4. Набуття прав на промисловий зразок, географічне зазначення, товарний знак. Набуття прав на промисловий зразок.	10
5.	Тема 5. Охорона прав на комерційну таємницю та раціоналізаторську таємницю.	10
6.	Тема 6. Авторське і суміжні права.	10
7.	Тема 7. Комерціалізація об'єктів права інтелектуальної власності.	10
8.	Тема 8. Управління правами інтелектуальної власності.	5
9.	Тема 9. Захист прав на об'єкти права інтелектуальної власності.	5
	Разом	80

6. Методи навчання

За характером пізнавальної діяльності, при вивченні дисципліни «Інтелектуальна власність» використовуються наступні методи навчання.

Методи навчання	Характеристика
Наочні методи навчання	Ґрунтуються на візуальному сприйнятті інформації (читання лекцій та підготовка практичних завдань із використанням мультимедійних презентацій, демонстрація тематичних відеороликів).

Інтерактивні методи навчання	Ґрунтуються на принципі зворотного зв'язку, коли здобувач освіти отримує відповіді, зауваження та поради щодо певної проблематики від викладача чи одногрупників; коли здобувачі освіти взаємодіють між собою, а викладач виступає координатором та наставником, а також стежить за дотриманням навчальних та етичних норм. Серед інтерактивних методів навчання використовуються: відповіді на запитання та опитування думок здобувачів освіти, кейс-стаді, дискусії, мозковий штурм, ігровий метод.
Практичні методи навчання	Передбачають виконання практичних завдань. Серед практичних методів навчання використовуються практичні роботи, вправи, написання есе.
Інноваційні методи навчання	Поєднують інтерактивні та комп'ютерні технології. Серед інноваційних методів навчання використовуються: компетентнісний метод (спрямований на розвиток професійних навичок, вмінь та якостей здобувачів освіти), проєктно-дослідницький метод (спрямований на вирішення проблемного питання через розвиток пошукових та аналітичних якостей здобувачів освіти, а також навичок командної роботи), використання інформаційно-комунікаційних технологій та діджитал-інструментів. Програми і сервіси, які використовуються: сервіси та програмні продукти від Microsoft, інструменти Google, графічні редактори Crello та Canva, хмарне презентаційне програмне забезпечення Prezi, конструктор лендінгових сторінок of.ua, Diagrams.net, Kahoot, Mentimeter, QR Генератор, Cutt.ly.
Методи дистанційного навчання	Ґрунтуються на використанні інформаційних технологій, в т.ч. університетської авторської системи дистанційного навчання, платформ для організації відеоконференцій: Zoom Video Communications, Google Meet, Cisco Webex.

7. Система оцінювання дисципліни

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті за виступ чи виконання письмового тестового завдання студентом. Передбачас оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми під час роботи на практичних заняттях та набутих професійних навичок під час виконання практичних завдань.

Оцінювання відповідей здобувачів освіти на практичних заняттях відбувається згідно навчального розкладу за 100 бальною шкалою. Вага оцінки за кожен вид навчальної роботи та відповідну тему відображена у таблиці. Максимальна кількість балів, яку здобувач освіти може отримати за виконання завдань на практичних заняттях складає 60 балів.

Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Вид навчальної роботи	№ теми									Разом
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	
Практичне заняття (опрацювання завдання)			15	15		15			15	60
Самостійна робота (тестування з теми)	5	5	5	5	4	4	4	4	4	40
Максимальна к-ть балів	100									

Критерії поточного оцінювання:

«90-100 балів» – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.

«70-89 балів» – здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

«50-69 балів» – здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

«Менше 50 балів» – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру, взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни чи підготувавши дайджест (добір уривків з різних джерел на певну тематику). У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання та зробити узагальнюючі висновки:

2 бали – нараховується здобувачам освіти, які пройшли навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру.

2 бали – нараховується здобувачам освіти, які взяли участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни.

1 бал – нараховується здобувачам освіти, які підготували дайджест на певну тематику в межах вивчення дисципліни.

Також за рішенням кафедри управління та бізнес-адміністрування здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4).

Ознайомитися із положенням можна за посиланням: <https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/>

Контроль за самостійну роботу.

Самостійна робота здобувачів освіти передбачає:

1. Тестування.
2. Підготовка завдання у рамках начальної теми із наступним захистом у вигляді дебатів.

Тестовий контроль. Студент опрацьовує питання, що призначенні для самостійного вивчення і для контролю проходить тестування в системі дистанційного навчання (d-learn.pnu.edu.ua) (дві спроби – кращий результат).

Оцінювання за кожен тестовий контроль здійснюється за 100 бальною шкалою. Вага

оцінки за відповідну тему відображена у таблиці вище. Максимальна кількість балів, яку здобувач освіти може отримати за тестовий контроль складає 40 балів.

Семестровий контроль у формі заліку передбачає, що підсумкова оцінка (у стобальній шкалі) з навчальної дисципліни визначається як сума оцінок за поточний контроль знань

Повторне складання допускається не більше двох разів з кожної дисципліни: один раз викладачеві (талон №2) тестування в системі дистанційного навчання + усне опитування відповідно до програмових вимог, другий – комісії (талон №3) реалізується виключно у тестовій формі з використанням організаційно-технологічних процесів.

Якщо студент не склав навчальну дисципліну за талоном 3, дозволяється повторне вивчення навчальної дисципліни впродовж наступного семестру (планується за рахунок власного часу студента і не фінансується з бюджетних коштів).

Здобувачі вищої освіти, які одержали під час екзаменаційної сесії більше трьох підсумкових незадовільних оцінок (F, FX) незалежно від виду контролю (екзамен, залік), відраховуються з університету за академічну неуспішність. Здобувачам вищої освіти, які одержали під час екзаменаційної сесії одну-три незадовільні оцінки (F, FX), дозволяється ліквідувати академічну заборгованість у встановлені графіком навчального процесу терміни. Здобувача вищої освіти, який не ліквідував академічну заборгованість у встановлені терміни без поважної причини, відраховують з університету за академічну неуспішність або за його згодою направляють на повторне вивчення навчальної дисципліни, яке регламентується Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS.

Шкала оцінювання для заліку

університетська	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	зараховано
80-89	B	
70-79	C	
60-69	D	
50-59	E	
25-49	FX	не зараховано
0-24	F	

8. Ресурсне забезпечення

Рекомендовані літературні джерела:

1. Цивільний кодекс України..Т. 4. „Право інтелектуальної власності”.
2. Кузнецов Ю.М. Патентознавство та авторське право: підручник.К.:Кондор,2005 .-428 с.
3. Антонов В.М. Інтелектуальна власність і комп'ютерне авторське право.К.:КНТ,2005 .-520 с.
4. Басова Ю.О., Омельченко Н.В., Школяр С.П. Інтелектуальна власність. Навчальний посібник у схемах і таблицях. Львів:Компакт-ЛВ, 2018. -164 с.
5. Дмитришин В. Інтелектуальна власність на програмне забезпечення в Україні.2005.

6. М.В.Вачевський. Інтелектуальна власність: теорія і практика інноваційної діяльності. К.:ВД Професіонал, 2006 . - 448 с.
7. Л.І. Никируй, В.В. Борик.Інтелектуальна власність у європейських дослідницьких проектах.Івано-Франківськ: Плай, 2010. – 79 с.
8. Веб-ресурси:
<https://ukrpatent.org/>
<https://wipo.int>
<https://www.epo.org/>

9. Інформація про підвищення кваліфікації викладачів

Викладач	Різновид підвищення кваліфікації
Никируй Любомир Іванович	<ol style="list-style-type: none"> 1. Навчання за програмою IVLP (державний департамент США) на тему «Досвід США у комерціалізації університетських розробок» (2012). 2. Керівник Національного контактного пункту (НКП) від України програми ЄС з досліджень та інновацій «Горизонт-2020» (2014-2020) та «Горизонт-Європа» (з 2020). 3. Член ради Івано-Франківського обласного товариства винахідників і раціоналізаторів України. 4. Стажування на базі технічного університету AGH, серпень 2019 (м. Краків, Республіка Польща) 5. Проходження навчання НКП у м. Таллінн, Естонія (2017 р.). 6. Керівництво міжнародними проектами у рамках наукової програми НАТО (2014-2016, 2020-2021). 7. Проходження сертифікованих курсів «Відбір видань до Web of Science Core Collection: критерії якості, процедура оцінювання» (08.09.2020), «Creation and development of innovations in Universities» (21.01.2021, Israeli-Ukrainian Alliance)

10. Контактна інформація

Кафедра	<p>Кафедра управління та бізнес-адміністрування м. Івано-Франківськ, вул. Шевченка, 57,</p> <p> каб. 111 (вхід з вул. Чорновола)</p> <p> тел. +38 (097) 771-80-54 – ст. лаборант кафедри Галина Володимирівна Яцків</p> <p> https://kutba.pnu.edu.ua/</p> <p> kutba@pnu.edu.ua Сторінки в соцмережах:</p> <p> https://www.facebook.com/mbakafedra</p> <p> https://www.instagram.com/kafedra_mba/</p>
---------	--

Викладач	<p>Никируй Любомир Іванович Кандидат фізико-математичних наук, професор, завідувач кафедри фізики і хімії твердого тіла, завідувач відділу з питань захисту навчально-наукових результатів.</p>
Контактна інформація викладачів	<p> +38 (095) 699 17 85 lyubomyr.nykyruy@pnu.edu.ua Робочі години: Пн-Пт – 8:30 – 17:00</p>

11. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність	<p>Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Кодекс честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. • Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. • Положення про запобігання академічному плагіату та інших видів академічної нечесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника . • Положення про запобігання академічному плагіату у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. • Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. • Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». <p>Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/</p>
Пропуски занять (відпрацювання)	<p>Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів освіти ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019) (див. ст. 4).</p> <p>Ознайомитися з положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/</p>
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	<p>У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів ДВНЗ «Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №799 від 26.11.2019)</p>

	(див. ст. 4-5). Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Невідповідна поведінка під час заняття	Невідповідна поведінка під час заняття регламентується рядом положень про академічну доброчесність (див. вище) та може призвести до відрахування здобувача вищої освіти (студента) «за порушення навчальної дисципліни і правил внутрішнього розпорядку вищого закладу освіти», відповідно до п.14 «Відрахування студентів» «Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих закладів освіти». Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора №819 від 29.11.2019) Ознайомитися із положенням можна за посиланням: https://nmv.pnu.edu.ua/нормативні-документи/polozhenja/

Викладач _____

Любомир НИКИРУЙ